

Δίκτυο Υπηρεσιών Πληροφόρησης & Συμβουλευτικής Εργαζομένων

 Μάιος 2017

 Θέματα Κοινωνικής Ασφάλισης
Παράλληλη ασφάλιση

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα

σελ.

3

1. Εισαγωγικά

2. Εισαγωγή
στις νέες ρυθμίσεις
του Ν. 4387/2016

σελ.

4

3. Υποχρέωση για
παράλληλη ασφάλιση

σελ.

6

4. Διευκρινίσεις
βάσης υπολογισμού
ασφαλιστικών εισφορών

σελ.

7

5. Πηγές

1 Εισαγωγικά

Ως χρόνος παράλληλης ασφάλισης νοείται ο χρόνος κατά τον οποίο υπάρχει ταυτόχρονα υποχρέωση ασφάλισης σε 2 ή περισσότερους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Ο όρος παράλληλη ασφάλιση είναι ταυτόσημος με τον όρο πολλαπλή ασφάλιση. Το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την παράλληλη ασφάλιση εφαρμόζεται κατά κύριο λόγο σε ασφαλισμένους που ασκούν πολλαπλή δραστηριότητα.

Μέχρι να τεθεί σε ισχύ ο Ν. 4387/2016 ίσχυε η εξής διάκριση μεταξύ παλαιών (προ της 1.1.1993) και νέων ασφαλισμένων (μετά την 1.1.1993):

A. Οι παλαιοί ασφαλισμένοι, σε περίπτωση που ασκούσαν δραστηριότητα η οποία υπαγόταν σε 2 ασφαλιστικούς φορείς, ήταν υποχρεωμένοι να ασφαλιζονται και στους 2 φορείς για τον κλάδο κύριας σύνταξης και πρόνοιας. Οι παλαιοί δηλαδή ασφαλισμένοι σε περίπτωση πολλαπλής ασφάλισης κατέβαλλαν εισφορές σε δύο (ή περισσότερους) φορείς και είχαν το δικαίωμα θεμελίωσης δικαιώματος δεύτερης σύνταξης. Για παράδειγμα, μισθωτός ο οποίος ήταν ταυτόχρονα εταίρος σε ΟΕ είχε υποχρέωση ασφάλισης και στο ΙΚΑ ΕΤΑΜ και στον ΟΑΕΕ.

B. Οι νέοι ασφαλισμένοι, σε περίπτωση που ασκούσαν δραστηριότητα η οποία υπαγόταν σε 2 ασφαλιστικούς φορείς, είχαν καταρχήν το δικαίωμα επιλογής ενός μόνο φορέα κύριας ασφάλισης και ενός φορέα επικουρικής ασφάλισης. Στην κατηγορία αυτή των νέων ασφαλισμένων με σειρά νομοθετημάτων ανατράπηκε μερικώς ο γενικός κανόνας του δικαιώματος επιλογής ενός φορέα όπως είχε αρχικά διαμορφωθεί με το αρ. 39 του Ν. 2084/1992 (ενδ. παρ. ΙΑ, ΙΑ.1 περ. 2 του Ν. 4254/2014). Έτσι, π.χ., μισθωτός που ήταν παράλληλα και εταίρος σε ΟΕ διατήρησε και μετά την ισχύ του Ν. 4254/2014 (7.4.2014) το δικαίωμα επιλογής ασφαλιστικού φορέα εφόσον συμπλήρωνε 25 ημέρες ασφάλισης ανά μήνα στο ΙΚΑ ΕΤΑΜ.

2 Εισαγωγή στις νέες ρυθμίσεις του Ν. 4387/2016

Ο Ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας – Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού-συνταξιοδοτικού συστήματος – Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 85/12.5.2016) στο άρθρο 36 ρυθμίζει εκ νέου το ζήτημα της παράλληλης ασφάλισης. Με τις νέες ρυθμίσεις καθιερώνεται από 1.1.2017 για το σύνολο των ασφαλισμένων (παλαιών και νέων) η υποχρεωτικότητα της παράλληλης ασφάλισης. Κομβικό σημείο της διάταξης είναι η υποχρέωση καταβολής εισφορών για κάθε αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα • πιο συγκεκριμένα, καθιερώνεται υποχρέωση καταβολής εισφορών κυρίως με βάση την πηγή προέλευσης του εισοδήματος κάθε ασφαλισμένου.

Είναι κρίσιμο να σημειωθεί ότι η υποχρέωση καταβολής πολλαπλών ασφαλιστικών εισφορών δεν συνεπάγεται και τη θεμελίωση δικαιώματος σε λήψη δεύτερης σύνταξης, όπως δηλαδή ίσχυε για τους παλαιούς προ της 1.1.1993 ασφαλισμένους.

Για την πρόσθετη επιβάρυνση λόγω πολλαπλής απασχόλησης ο ασφαλισμένος δικαιούται προσαύξηση της σύνταξης, και συγκεκριμένα για κάθε έτος επιπλέον εισφοράς θα υπολογίζεται επίσης συντελεστής αναπλήρωσης 0,075% για κάθε μία ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς.

3 Υποχρέωση για παράλληλη ασφάλιση

Τρεις είναι οι βασικές κατηγορίες ασφαλισμένων που, σύμφωνα με το νόμο, υποχρεούνται σε παράλληλη ασφάλιση: **(α)** οι ασφαλισμένοι οι οποίοι ασκούν πολλαπλή επαγγελματική δραστηριότητα, **(β)** οι ασφαλισμένοι που απασχολούνται ως μισθωτοί και ταυτόχρονα αυτοαπασχολούνται και **(γ)** οι ασφαλισμένοι εκείνοι που για την ίδια απασχόληση είχαν υποχρέωση ασφάλισης σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς οργανισμούς. Τέλος, δημιουργείται και μία ακόμη κατηγορία προσώπων που υποχρεούνται σε καταβολή επιπλέον εισφορών. Πρόκειται **(δ)** για μέλη ΔΣ Ανωνύμου Εταιρείας τα οποία λαμβάνουν αμοιβή ως μέλη του ΔΣ.

α Λόγω πολλαπλής επαγγελματικής δραστηριότητας

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 36 του Ν. 4387/2016 ρυθμίζεται το ζήτημα ασφαλισμένων που ασκούν πολλαπλή επαγγελματική δραστηριότητα και ως εκ τούτου έχουν πολλαπλή υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη: *«ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, για τους οποίους προκύπτει βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων –όπως ίσχυαν– υποχρεωτική ασφάλιση σε δύο ή περισσότερους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς ασφάλισης που εντάσσονται στον ΕΦΚΑ καταβάλλουν για κάθε αναληφθείσα δραστηριότητα τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές. Στην περίπτωση αυτή, για τις πλέον της πρώτης αναληφθείσας δραστηριότητας δεν εφαρμόζεται η υποχρέωση καταβολής ελάχιστης μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς».*

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται περιπτώσεις για τις οποίες θα προέκυπτε π.χ. υποχρέωση ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ και το πρώην ΕΤΑΑ. Για τον υπολογισμό του ύψους των εισφορών της εν λόγω κατηγορίας, θα πρέπει να βρεθεί καταρχήν το άθροισμα του καθαρού φορολογητέου αποτελέσματος από κάθε δραστηριότητα. Για την εξεύρεση λοιπόν της βάσης υπολογισμού, λαμβάνεται υπόψη το μηνιαίο εισόδημα από τη βασική πηγή βιοπορισμού (το υψηλότερο εισόδημα) και σε αυτό προστίθεται το εισόδημα των λοιπών δραστηριοτήτων κατά φθίνουσα τάξη μεγέθους.

Στην κατηγορία αυτή εφαρμόζεται μηνιαίο πλάφον ύψους 5.860,80€, ενώ το κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος διαμορφώνεται στο ποσό των 586,08€.

β Λόγω παροχής μισθωτής εργασίας και αυτοαπασχόλησης

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 36 του Ν. 4387/2016 ρυθμίζεται η περίπτωση μισθωτών που ταυτόχρονα αυτοαπασχολούνται και ως εκ τούτου έχουν πολλαπλή υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη διάταξη: *«ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, που παρέχουν εξαρτημένη εργασία και ταυτόχρονα αυτοαπασχολούνται σε δραστηριότητες για τις οποίες υπάγονταν ή θα υπάγονται βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση ενός φορέα, τομέα, κλάδου και λογαριασμού ασφάλισης που εντάσσονται στον ΕΦΚΑ καταβάλλουν υπέρ του ΕΦΚΑ: (α) μηνιαία ασφαλιστική εισφορά ως μισθωτοί (άρθρο 38) για το εισόδημά τους που προέρχεται από τη διαρκή σχέση παροχής υπηρεσιών και (β) ασφαλιστική εισφορά σύμφωνα με το άρθρο 39 για το εισόδημα από την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος».*

Στην κατηγορία αυτή υπάγονται περιπτώσεις για τις οποίες προέκυπτε π.χ. υποχρέωση ασφάλισης στο ΙΚΑ ΕΤΑΜ και τον ΟΑΕΕ. Στην περίπτωση αυτή μηνιαία βάση υπολογισμού των πάσης φύσεως ασφαλιστικών εισφορών, αποτελεί το άθροισμα του εισοδήματος από παροχή των μισθωτών υπηρεσιών και του καθαρού φορολογητέου αποτελέσματος από την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας.

Έτσι, καταρχήν λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού το εισόδημα από τη μισθωτή εργασία και σε αυτό προστίθεται το εισόδημα των άλλων δραστηριοτήτων. Ωστόσο, το ανώτερο όριο μηνιαίου εισοδήματος μετά την πρόσθεση των προαναφερόμενων ποσών δεν δύναται να ξεπερνά το ποσό των 5.860,80€, ενώ το κατώτατο δεν γίνεται να υπολείπεται του ποσού των 586,08€.

Σε περίπτωση δε μισθωτής εργασίας υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης, το κατώτατο όριο διαμορφώνεται αφού αφαιρεθούν οι αποδοχές της μερικής απασχόλησης.

Στην κατηγορία αυτή, σε περίπτωση που προκύψει υποχρέωση παράλληλης ασφάλισης λόγω μισθωτής εργασίας και αγροτικού εισοδήματος (υποχρέωση ασφάλισης βάσει των σχετικών διατάξεων του πρώην ΟΓΑ) για την εξεύρεση της βάσης υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών, λαμβάνεται υπόψη καταρχήν το εισόδημα από μισθωτή εργασία και σε αυτό προστίθεται το εισόδημα από την αγροτική δραστηριότητα.

Σε αυτή την περίπτωση, το κατώτατο όριο μηνιαίου εισοδήματος διαμορφώνεται στο ποσό των 410,26€, ενώ το ανώτατο παραμένει στο ύψος των 5.860,80€.

γ Λόγω ιδιότητας

Με την παράγραφο 3 του άρθρου 36 του Ν. 4387/2016 ρυθμίζεται η περίπτωση ασφαλισμένων οι οποίοι για την ίδια απασχόληση είχαν υποχρέωση ασφάλισης σε 2 ή περισσότερους φορείς ως εξής: *«ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, για τους οποίους προκύπτει βάσει γενικών ειδικών ή καταστατικών διατάξεων –όπως ίσχυαν– υποχρεωτική ασφάλιση σε δύο ή περισσότερους φορείς, τομείς, κλάδους και λογαριασμούς για την ίδια απασχόληση καταβάλλουν τις προβλεπόμενες στο άρθρο 38 ασφαλιστικές εισφορές (εισφορές ως μισθωτοί)».*

Με την παράγραφο 4 του άρθρου 36 του Ν. 4387/2016 διατηρείται το δικαίωμα των παλαιών ασφαλισμένων της κατηγορίας αυτής (ασφαλισμένοι έως 31.12.1992) που έως την έναρξη ισχύος του Νόμου είχαν για την ίδια απασχόληση υποχρέωση ασφάλισης σε 2 ή περισσότερους φορείς, τομείς, κλάδους ή λογαριασμούς να εξακολουθήσουν προαιρετικά να καταβάλλουν τις προβλεπόμενες εισφορές επί των αποδοχών τους, ώστε να συμπληρώσουν το χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση δικαιώματος και δεύτερης σύνταξης. Στην περίπτωση αυτή όμως καταβάλλουν το σύνολο της εισφοράς εργοδότη και εργαζομένου ή την εισφορά των άρθρων 39 και 40 του Νόμου.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της κατηγορίας αυτής είναι παλαιοί ασφαλισμένοι μηχανικοί του Δημοσίου, οι οποίοι ασφαλιζόνταν λόγω ιδιότητας και στο πρώην ΕΤΑΑ ΤΣΜΕΔΕ. Έτσι, μηχανικός που απασχολείτο ως μισθωτός και παράλληλα ήταν ασφαλισμένος και στο ΕΤΑΑ ΤΣΜΕΔΕ λόγω της ιδιότητάς του (εγγραφή στο ΤΕΕ) εξακολουθεί να καταβάλλει εισφορές ως μισθωτός και ως αυτοαπασχολούμενος ακόμη και αν δεν ασκεί ελεύθερο επάγγελμα (εγκύκλιος Φ.10043/οικ.14226/431/24.3.2017 σελίδα 3).

δ Παράλληλη ασφάλιση λόγω συμμετοχής σε ΔΣ ΑΕ.

Ο καινούργιος νόμος (Ν. 4387/2016) δημιούργησε και μια νέα περίπτωση παράλληλης ασφάλισης, δηλαδή υποχρέωσης καταβολής επιπλέον εισφορών. Πρόκειται για τους ασφαλισμένους που είναι μέτοχοι με ποσοστό άνω του 3% σε Ανώνυμη Εταιρεία με αντικείμενο επαγγελματική, βιοτεχνική ή εμπορική δραστηριότητα, εφόσον αυτοί είναι και μέλη σε ΔΣ της ίδιας ή άλλης εταιρείας και λαμβάνουν αμοιβή. Τα εν λόγω πρόσωπα υποχρεούνται να καταβάλλουν την εισφορά της κύριας σύνταξης επί της αμοιβής που λαμβάνουν ως μέλη του ΔΣ της Ανώνυμης Εταιρείας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα ανωτέρω πρόσωπα δεν καταβάλλουν τις εισφορές της επικουρικής ασφάλισης αν έως τη θέση σε ισχύ του Νόμου δεν είχαν υποχρέωση υπαγωγής σε επικουρικό ταμείο. Επίσης, δεν καταβάλλουν τις εισφορές που προβλέπονται για τους μισθωτούς υπέρ συνεισπραπτόμενων κλάδων (π.χ. εισφορά υπέρ ΟΑΕΔ).

Όπως προαναφέρθηκε, με τις καινούργιες ρυθμίσεις καθιερώνεται νέο πλαίσιο καταβολής ασφαλιστικών εισφορών σε περίπτωση πολλαπλής απασχόλησης ή δραστηριότητας. Προκειμένου λοιπόν να εξευρεθεί η βάση υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών, είναι κρίσιμο να προσδιοριστεί το ύψος του εισοδήματος από καθεμία αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με την με αριθμό Φ.10043/οικ.14226/431/24.3.2017 εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, τα σχετικά στοιχεία για να προσδιοριστεί το ύψος του εισοδήματος που προέρχεται από κάθε αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα πρόκειται να αντλούνται από τα αρχεία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων. Για την εφαρμογή της διάταξης, οι πηγές των εισοδημάτων κατατάχθηκαν στις εξής κατηγορίες:

Πηγή Α:

ως εισοδήματα της πηγής Α θεωρούνται τα εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα, από παροχή υπηρεσιών, από αμοιβές μελών εταιρειών, από εισοδήματα διαχειριστή Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας (ΙΚΕ) και από μονοπρόσωπη ΙΚΕ, καθώς και τα μερίσματα ανώνυμων εταιρειών.

Πηγή Β:

ως εισοδήματα της πηγής Β θεωρούνται τα εισοδήματα από αγροτική δραστηριότητα.

Πηγή Γ:

ως εισοδήματα της πηγής Γ θεωρούνται τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες, στα οποία περιλαμβάνονται και τα εισοδήματα από αμοιβές μελών ΔΣ.

Για παράδειγμα, μισθωτός που ασκεί παράλληλα και ελεύθερο επάγγελμα, διαθέτει δηλαδή με βάση τα ανωτέρω εισόδημα από την πηγή Γ και την πηγή Α, καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές για το σύνολο του εισοδήματος της πηγής Α και επιπλέον εισφορές για όλο ή μέρος του εισοδήματος της πηγής Γ. Στην περίπτωση που το άθροισμα του εισοδήματος των δύο πηγών φτάνει το μηνιαίο πλαφόν των 5.860,80€, τότε δεν καταβάλλονται εισφορές για το σύνολο της πηγής Α αλλά μόνο για το μέρος που υπολείπεται του μηνιαίου πλαφόν των 5.860,80€.

- Άρθρο 36 του Νόμου 4387/2016 σε συνδυασμό με τα άρθρα 38,39 και 40.
- Η με αριθμό Φ.10043/οικ.14226/431/24.3.2017 εγκύκλιος του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
- Κ. Λαναράς, Η ασφάλιση στο ΙΚΑ, εκδόσεις Σάκκουλα, 2016.

Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε.

Εμ. Μπενάκη 71Α, Τ.Κ. 10681, Αθήνα, Τηλ: 210 3327710, Fax: 210 3304452

INE - ΓΣΕΕ

www.inegsee.gr

info@inegsee.gr